

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

Ra. Querit' quo tpe quib' ve regib' hystoria iudith fuerit. ob hoc sci pue qz reges qui ibi erat notati arphaxat z nabuchod. apud hystorias al luroz z medoz in ordine regum no reperunt. Apud assirios enim rex pri mus magni nois ninus fuit. qui i regione assirioz nimum pdidit qua nini uen vocant hebrei. hic post gentes plurimas zoroastem bactrianoz regem qui primus magicas inuenisse artes dz bello cecidit z ipse recessit. Cui succe dens vxor semiramis totius asye regna tenuit. babiloniaq' instaurauit. ca

putqz assirij regni insti tuit qd' diu inconcussa potetia stetit. Sed cu arbat' qui z zarbates pfectus medoz natoe meditis sardanapal / lum regē suum babilo nie interfecit. regni no men z summam in me dos trāstulit. Ita nun z babilonis regnū in medos translātū quā do apd' latinos. p'chaf pater amnlij z numito ris. anns autē rethelil nie matris romuli re gnare cepit. Partem aut regni tenere chal dei qui babiloniā con tra medos sibi vendi canerunt. cui' potestas apud medos p'prietas fuit apud chaldeos. chaldei aut. ppter anti quā vrbis dignitatez nō illam suā sed se illē maluerint dicere. vii. Nabuchodonosor z ceteri vsqz ad cyrum q'uis viribus potētes z nomine clari legant in numero regū nō ha bent illustrium. Eo au tē tpe quo azarias qui zozias sup' duas tribz in biensalē regnabat z ieroboam filius ioas sup. x. tribus in sama riā regnum assirioz p' arbatuz ē destructū at qz ad medos transla tum. z interim sine p'ci pibus res agebat vs qz ad deiocū reges me dorū q' et barthanam cōdidit ciuitatem. In medio antez tpe chal dei p'ualebant. Deni qz theglafalassar z sal manasar z sennache rib reges assirioz vsqz tēporibus iudeos va stauerūt atqz captiuave runt anteqz deiocus apud medos regna / ret. postea autem nabuchodonosor ierosolimam vastauit. Inuenimus tamē inter arbatū z deiocū aliquoz regum medoz introducta in cronicis nomina. vbi refert post arbatū. xxviiij. annis regnantē iosarmū annis .xxx. in medis regnasse. post eū medirū annis. xl. cui successit chaldnceas annis xxxi. illi. deiocus. liiij. post eū regnauit frabates annis. xx. deinde sciarfares sine diocles ānis. xxxij. q' moziēs impium astriagi dedit quē cyrus rex pla rum ipsius ex filia nepos regno p'inauit ac regnum medoz in p'las trāstu lit qui babiloniā vastauit occidens balthasar abnepotē nabuchodonosor. regis babilonis iuuāte vario vt testat' iosephus p'pinq' suo astriagi filio annos etatis. lxiiij. habēte. P'ijs regū successionibz cognitis diligēs lector facilius inda gabit. cui p'dictoz regum maxime pueniat ordo narratōis

Prologus in libru z iudith. Incipit.

Hud hebre os liber iudith iter a giographa legif. cui' auzozitas ad roborā da illa q' in cōtentōe veniūt. minus ydonea iudicat. Aldeō tamen ser mone cōscriptus: inter hystorias cōputatur. Sz qz hūc libzū syno dus nicena in numero scāz scrip turaz legif cōputasse. acquieui po stu'atōi vestre. ymmo exactōi. z se positis occupatōibus quib' vehe mēter artabar. huic vnā lucubrati unculaz dedi: magis sensū e sensu qz ex verbo verbū trāsserēs. Mul toz codicū varietatē vitiolissimaz āputaui: sola enīz q' intelligētia ite gra in verbis caldeis inuenire po tui. latinis exp'ssi. Accipite iudith viduam. castitatis exemplū. z triū phali laude ppetuis eā p'conijs de clarate. P'aceni non solū feminis sz et viris imitabilē dedit: q' castita tis ei' remuneratoz. virtutē ei talē tribuit. vt iuictū oibus hominib' vinceret: z insupabilem superaret.

Itc.

Arphaxat ^{superbi.} ^{quo tempore hystoria iudith p'notatur.} itaqz rex medoz ^{superbi enīz sup omēs subiugauerat mul tas gētes imperio} ^{amplificauit deo' enī suo et ipse edificauit ciuitatem potentissimā quā ap}

sed eusebius in cronicis suis asserit cambilem filiz cyri qui post patrē .xxv. annis regnantē. viij. annis in p'side regnauit ab hebreis nabuchodonosor vocari sub quo iudith hystoria scripta sit. Sed qz ista hystoria dicit arfax atb regem medoz nō inuenio quomō regnū assiriozum a medis vastatū atqz destructū rursus ipsis medis p'ualuerit. si cambiles nabuchodonosor intelligit nisi forte dicat qz cambiles qui gētes finitimas impugnasse z egyptum supasse dz. cū regnū assirioz atqz p'sarum ynum esset aliqūe regē no

^{fortitudo} pellauit egbathanis ^{Ex lapidibus} ^{sta bilibus omne enim quadrum est stabile.} ^{pulcritudo in longitudine .lxx.} quadratis z sectis fecit muros ei' ^{enim oē quadratum stabile vt fortis vt pulcra} in altitudine cubitoz septuaginta ^{vt impugnabilis esset.} et i latitudine cubitoz trigita: tur res vero eius posuit in altitudine ^{magitudo.} cubitozū centum. Per quadrum ^{et hoc ope} ^{nō vere qz solus de' potens sicut solus bonus.} vero earum lauis vtrūqz vicenoz ^{Et gloziabatur qsi potens in potē} peduz spacio tendebatur: posuitqz ^{non dei a quo omnis potestas. s non dei sunt enim quadrigē dei. de quibus dicit. quadrigas tia exercit' sui. z i gla quadrigaz ammadab. et alibi quadrigē salomonis de qui bus dz in cāticis.} portias eius in altitudine turrium ^{suorum.} Anno igitur duodecimo ^{quem alij cambilem putāt s dyabolus} regni sui nabuchodonosor rex af ^{syriozum qui regnabat i niniue ciui tate magna. pugnauit cōtra arpha rat. z obtinuit eū i campo magno qui appellat' ragau circa eufraten z tygrim z iasodon i campo erioch regis elicozum.} ^{turbā malignozū spiritu nō} ^{et mīlit ad oēs q' habi tabāt in cilicia z damasco z libano z ad gen'es quē sunt in carmelo z cedar. z inhabitantes galileam: in campo magno esdrelon. z ad omēs qui erāt in samaria et transflumē} ^{f nec fideles quietes esse patitur.}

mine arphaxat in me dia repugnātem vice rit atqz suo impio sub iugauerit.

Ra. ^{Arphaxat Ra.} ^{Dystid.} Per arpha rat supbi exprimūtur quoz conatus z labor qz vastum tumoris z elationis agit facile in potestatem nabuch. i dyaboli cadit. ipse est em rex sup omēs filios superbie.

Bethbathanis ^{Que medie prouincie metropolē ē quā deiocus medoz rex pdidit} ^{Barphaxat mirabiliter āplificauit sic daniel p'pha fm iosephū sub dario rege in eadē ciui tate medie mansoleuz valde p'darum p'fuz ctū mira arte posuit q' quacūqz die cernit ea dē constructū putatur qz sic pulchritudo no ua z materia solida.} ^{Ibi vsqz hodie reges p'sarum atqz medozū sepeliunt. z cui hec cu ra p'mittit sacerdos iu deus est.}

In gloria qua. ^{Ibi in carribus. et hi in equis. zc.} ^{Sed ds currū p'baraois et ex citū ei' p'iecit in mare. ergo qui glatur. i dño gloriatur.}

In campo ma ^{Roibz locoz notant regiōes gentiū.} ^{P'icēi colinosgraphi scribūt a flūie yndo q' ē ab ori ente vsqz tigrin q' ab occasu. he regiones sūt aracusia. p'bia. asiria p'sida. z media. z mon tuose z aspe.} ^{A septem trione hūt caucalū mō tem. a meridie mare ru brū z sinū p'sicū.} ^{In me}

dio sui flūia p'cipua ydaspem z ardinū. In his enī sūt gētes. xxij. s generast dz p'bia sepe z media a tygri vsqz eufratē. Desopotamia ē iapiēs a septē trione iter mōtē taurū z caucalū. cui a meridie succedit babil. dein chaldeā nouissime arabia. q' iter p'sicū z arabicū. angusto t're tractu orientē p'ius ex tendit. In his sunt gētes xxij. Sicqz factū ē vt duo potētissima regna iter se cōfligētia p'limas gētes ex cōfinijs cōparēt z temū victozial ad chaldeos

Tunc exalta. ^{Cū dyabol' pditoz multitudi nē sue volūtati subiāt eleuat' cor ei' p'prie illud assignās x'tuti n diuine p' missioni z eo magis ardescit ad plurimoz pditoz destructionē q' se uidet q' buldā p'ualere p' p'auā suggestione. vñ sequit' Et mīlit ad omnes.}

Et mīlit zc. ^{Dyabolus p' diuersas puincias legatos mittit cū turbaz}